

Bernt Ø. Thorvaldsen
professor i norsk,
Universitetet i Sørøst-Norge

Høringsinnspill

til "Forslag til rettskrivningsendringer i bokmål og nynorsk 2024"

Generelt er forslagene til endringer betimelige, men det er noen av forslagene som er problematiske:

1. <campus> bør bli stående som eneste tillatte form.
 - Den vanlige uttalen er "kæmpus" med uttale som i kildespråket engelsk. Dermed innebærer den foreslåtte endringen en hybridform der ett fonem tilskrives et nytt grafem, mens formen ellers beholder sin kildespråklige uttale. Et annet eksempel på tilsvarende grep er den bortimot ubrukte formen "kaps" for caps.
 - I andre tilfeller skrives samme rot med <c>: <camp>, <camping> mfl. I disse tilfellene er også den etablerte uttalen "kæmp-". Her bør det være konsekvens i ordbøkene, og det bør tas hensyn til tradisjonsprinsippet. Det virker ikke rimelig å innføre endringen i et ord som er ankommet senere enn f.eks. *camp* og *camping* når tradisjonen tilsier <c> for [k] i dette tilfellet.
2. <casanova> bør enten bli stående som eneste tillate form, eller alternativ form bør bli <kasanåva>. Også her innebærer forslaget fra Språkrådet en hybridform, der uttalen av den penultimate vokalen er [ɔ:]. Etter V18 i Språkrådets egne retningslinjer skulle dette fonemet "norvagiseres" til <å>. Hvis dette anses som for kontroversielt, bør hele formen bevares. Formen <casanova> har også tradisjonsprinsippet på sin side og er brukt på norsk i over hundre år. (Dokumentert her: <https://naob.no/ordbok/casanova>)
3. <guacamole>: På samme måte som med forslaget <kasanova> har vi her et tilfelle der en <o> uttalt [ɔ:] bør endres til en <å> etter Språkrådets egne normeringsretningslinjer (V18). Formen bør enten bli stående som <guacamole> eller endres til <guakamåle>. I dette tilfellet er ordet importert i nyere tid enn i tilfellet <casanova>, og tradisjonsprinsippet står derfor noe svakere.

Generelt kan man spørre seg om utvalget av ord i dette tilfellet. Hvorfor er disse ordene foreslått endret, ikke f.eks. <callsenter> eller <cash>? Er utvalget tilfredig? I tillegg bør prinsippet K2 fra normeringsretningslinjene revurderes, ettersom <c> er godt etablert som [k] i norsk skriftspråk uten utsikter til generell endring.

11.4.2024

Bernt Ø. Thorvaldsen